Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

2020 ЙИЛ – ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2020 йил 3 март, № 45 (7547) Сешанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ХИТОЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2 март куни мамлакатимизда амалий ташриф билан бўлиб турган Хитой Коммунистик партияси Марказий қўмитаси Сиёсий бюроси аъзоси, Ташқи ишлар бўйича комиссия девонхонаси раҳбари Ян Цзечи бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари бугунги кунда Ўзбекистон ва Хитойни дўстлик ва ҳар томонлама стратегик шериклик муносабатлари яқиндан боғлаб турганини қайд этди.

Мамлакатларимиз етакчиларининг мунтазам учрашувлари икки томонлама ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги даражага кўтариш, уни аниқ мазмун билан бойитиш имконини берди.

Биргаликдаги саъй-ҳаракатлар туфайли ўзаро товар айирбошлаш ҳажми изчил ортмоқда. Хитойнинг илғор компаниялари ва молиявий институтлари иштирокида Ўзбекистонда йирик инвестиция лойиҳалари амалга оширилмоқда. Маданий-гуманитар алмашинувлар кенгаймоқда.

Юқори мартабали меҳмон Президентимиз Шавкат Мирзиёевга самимий қабул учун миннатдорлик изҳор қилиб, ХХР Раиси Си Цзиньпиннинг Ўзбекистон Президенти номига йўллаган шахсий мактубини топширди. Ушбу мактубда кейинги йилларда икки томонлама ҳамкорликда юксак даражага эришилгани катта мамнуният билан қайд этилган ҳамда янги турдаги коронавирус тарқалишига қарши курашда кўрсатилаётган кўмак учун миннатдорлик билдирилган.

Учрашувда кўп қиррали Ўзбекистон — Хитой шериклигининг долзарб масалалари муҳокама қилинди.

Мамлакатимизда энергетика, нефть-газ, кимё, тўқимачилик, қишлоқ хўжалиги ва иқтисодиётнинг бошқа тармоқларида ҳамда инфратузилмани модернизация қилиш бўйича устувор лойиҳаларни биргаликда ишлаб чиқиш ва амалга оширишни давом эттириш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Халқаро ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ШҲТ ва бошқа тузилмалар доирасидаги конструктив мулоқотни мустаҳкамлаш, шунингдек, “Бир макон, бир йўл” ташаббусини илгари суриш доирасидаги ҳамкорлик юзасидан фикр алмашилди.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати суратлари.

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Халқаро хусусий ҳуқуқ бўйича Гаага конференцияси Уставини (Гаага, 1951 йил 31 октябрь) ратификация қилиш ҳақида

Қонунчилик палатаси томонидан 2020 йил 18 февралда қабул қилинган
Сенат томонидан 2020 йил 28 февралда маъқулланган

Халқаро хусусий ҳуқуқ бўйича Гаага конференцияси Устави (Гаага, 1951 йил 31 октябрь) ратификация қилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 2 март
№ ЎРҚ—605

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Маҳалла тизими ходимлари кунини белгилаш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2020 йил 25 февралда қабул қилинган
Сенат томонидан 2020 йил 28 февралда маъқулланган

1-модда. 22 март Маҳалла тизими ходимлари куни этиб белгилансин.

2-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 2 март
№ ЎРҚ—606

МАКТАБ ТАЪЛИМИДАГИ КАМЧИЛИКЛАР ЎРГАНИЛДИ, УСТУВОР ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2 март куни халқ таълими тизимидаги устувор вазифалар муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Давлатимиз раҳбари президентлик фаолиятининг илк кунларидаёқ мамлакатда кадрлар муаммоси мавжудлиги, барча соҳага ислоҳотлар суръатига мос замонавий мутахассислар зарурлиги ҳақида айтган эди.

Шу мақсадда бутун таълим тизими тубдан такомиллаштирилмоқда. Мактабгача таълим ривожлантирилаётгани мактаб сабоқларига пухта замин бўлмоқда. Умумий ўрта таълим сифати илғор халқаро тажриба ва замон талаблари асосида юксалтирилмоқда.

Сўнгги уч йилда мамлакатимизда 160 дан ортиқ умумтаълим мактаблари қурилди. Бундан ташқари, Президент мактаблари, буюк алломаларимиз номи билан аталадиган ихтисослаштирилган мактаблар, ижод мактаблари, “Темурбеклар мактаблари” каби замонавий ва инновацион таълим масканлари ташкил этилди. Шунингдек, охирги 3 йилда ўқитувчиларнинг иш ҳақи ўртача 2,5 баробар оширилди. Узоқ ҳудудларга бориб ишлайдиган педагоглар меҳнатини қўшимча рағбатлантириш жорий этилди.

2019 йил 26 ноябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Замонавий мактаб”ларни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Ушбу ҳужжатга мувофиқ, 2021 йилгача мактабларнинг камида 3 фоизи, 2025 йилгача 20 фоизи, 2030 йилга қадар эса 50 фоизини “Замонавий мактаб”ларга айлантиришнинг асосий параметрлари белгиланди.

Буларнинг барчаси ўрта ва узоқ муддатга мўлжалланган кенг қамровли ислоҳотларнинг илк босқичи эди.

Президентимиз шу йил январь ойида Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида мактаб ўқув дастурларини илғор хорижий тажриба асосида такомиллаштириш, ўқув юкламалари ва фанларни қайта кўриб чиқиш, уларни халқаро стандартларга мослаштириш, дарслик ва адабиётлар сифатини ошириш зарурлигини таъкидлади. Мактаблар моддий-техник таъминотини яхшилаш, ўқув-тарбия жараёнида замонавий педагогик технологияларни қўллаш бўйича вазифаларни белгилаб берди.

Йиғилишда янги турдаги мактабларни барпо этиш, аввалгиларини босқичма-босқич замон талабларига мослаштириш, ўқитувчиларнинг малакасини ошириш масалалари муҳокама қилинди.

Ҳозирги кунда 9 минг 942 та мактабнинг 2 минг 835 таси таъмирталаб. 5 минг 861 тасида ўқувчилар сони сиғимига нисбатан кўплиги сабабли дарслар 2 сменада ўтилмоқда. Жорий йилда 36 та янги мактаб қурилиб, 211 тасининг капитал таъмирланиши белгиланган.

Қурилиш вазирлигига мактабларни замонавий архитектура ечимлари асосида, энергия тежовчи ва илғор технологияларни қўллаган ҳолда барпо этиш вазифаси топширилди.

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

2017 – 2021 ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БЕШТА УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИНИ «ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ»ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларни халқ манфаатлари йўлида изчил давом эттириш мақсадида 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури лойиҳаси кенг жамоатчилик иштирокида атрофлича муҳокама қилинган ҳолда тайёрланди.

Муҳокамалар жараёнида халқимиз, фуқаролик жамияти институтлари фаоллик кўрсатиб, **мингдан ортиқ** теле ва радиоканаллар орқали тўғридан-тўғри эфирларда улар билан бевосита мулоқотлар ташкил этилди, фуқароларимиз биллирган таклиф-тавсиялар тегишли соҳа мутахассислари ва экспертлар иштирокида чуқур таҳлил қилинди.

Хусусан, жамоатчилик муҳокамаси доирасида **уч мингдан ортиқ таклифлар** келиб тушди, улар асосида Давлат дастури лойиҳасига **юзга яқин концептуал ва таҳририй ўзгартиш ва қўшимчалар** киритилди. Шунингдек, кўпчилик таклифлар муҳокама учун эълон қилинган Давлат дастури лойиҳасидаги чора-тадбирларни қўллаб-қувватлаш ва уларни амалга ошириш жараёнларини такомиллаштиришни назарда тутади.

2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ижросини таъминлаш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 январдаги Олий Мажлисга Мурожаатномаси, парламент палаталари қўшма мажлиси ва ташкилий йиғилишларида белгиланган вазифаларни самарали ва ўз вақтида амалга ошириш мақсадида:

1. **2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури** (кейинги ўринларда — Давлат дастури) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. **Давлат ва жамият қурилиши тизимини такомиллаштириш соҳасида**:

2020 йилдан бошлаб **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати фаолиятида** фуқароларнинг **интернет тармоғидаги** мурожаатлари асосида **парламент ва депутат сўровларини шакллантириш**, сайловчилар билан бевосита мулоқот қилиш мақсадида электрон портал ва мобиль иловадан фойдаланиш имконини берувчи **“Электрон парламент” тизими** жорий этилсин;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида **йил якунига кўра қабул қилинган ҳар бир қонун халқ томонидан қандай баҳоланганини ва унинг самарадорлик даражасини мониторинг қилиш** ҳамда мавжуд камчиликларни бартараф этиш бўйича тегишли чораларни кўриш амалиёти шакллантирилсин;

2020 йилда Самарқанд вилояти халқ депутатлари Кенгашининг фаолиятини **“намунали Кенгаш”** сифатида йўлга қўйиш бўйича амалий-ташкилий чора-тадбирлар кўрилсин ҳамда **маҳаллий вакиллик органлари фаолиятида Кенгаш сўрови институти** жорий қилинсин;

2020 йил 1 июлдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси мажлисларида **давлат органлари ва хўжалик бошқаруви органлари раҳбарларининг** ўз фаолияти бўйича, шунингдек, Ҳукумат аъзолари ва тармоқлар раҳбарларининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Барқарор ривожланиш мақсадларини бажариш, илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги **ахборотларини мунтазам равишда эшитиш тартиби** амалиётга татбиқ қилинсин;

2020 йил 1 августдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатида Ўзбекистоннинг **хорижий давлатлардаги элчилари ҳисоботини эшитиш**, шунингдек, аҳолини ташвишга солаётган муаммоларни тезкорлик билан ҳал қилиш мақсадида ўрганилган масалалар бўйича бевосита жойларга бориб, вазирлик ва идоралар раҳбарлари иштирокида **Сенат Кенгаши ва қўмиталарининг сайёр мажлисларини ўтказиш** тизими йўлга қўйилсин;

2020 йил 1 июлга қадар **“Mening fikrim” веб-порталининг** мобиль иловасини ишга тушириш чоралари кўрилсин, шунингдек, веб-порталга келиб тушаётган мурожаатларни депутатлар, мутахассислар ва кенг жамоатчиликни жалб қилган ҳолда оммавий ахборот воситаларида муҳокама қилиш ташкил этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари ва Вазирлар Маҳкамасига манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ушбу йўналишда белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида бажарилишини, шу жумладан, парламентнинг қонун ижодкорлиги ва назорат фаолиятини кучайтиришга қаратилган чора-тадбирлар **дастури**, тўғридан-тўғри амал қилувчи қонунларни ишлаб чиқиш бўйича **“Йўл харитаси”**, Аҳолининг электорал маданиятини юксалтириш **концепцияси** ҳамда Ўзбекистонда фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг ўрта ва узоқ муддатли истиқболга мўлжалланган **стратегияси** қабул қилинишини таъминлаш тавсия этилсин.

3. **Қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилиш соҳасида:**

2020 йил 1 майдан бошлаб суд ҳукмлари, қарорлари, ажримлари ёки ҳал қилув қарорлари қонуний кучга кирган ишларни прокурор томонидан **томонларнинг** (прокурордан ташқари) **мурожаати мавжуд бўлгандагина суддан талаб қилиб олиш** тартиби амалиётга жорий этилсин;

2020 йил 1 апрелдан бошлаб 1995 йилгача Ўзбекистонга келган ва шундан буён фуқаролиги бўлмаган шахс гувоҳномаси асосида доимий истиқомат қилаётган ҳамда Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлиш истагини билдирган шахсларни Ўзбекистон Республикаси фуқароси деб тан олиш тартиби жорий этилсин;

2020 йил 1 ноябрга қадар одил судловга эришиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида **апелляция ва кассация инстанциялари ислоҳ қилиниб**, назорат тартибида иш юритиш институти бекор қилинсин;

2020 йил 1 июнга қадар тадбиркорлик соҳасидаги ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноят турлари декриминализация қилинсин, шунингдек, божхона соҳасидаги қонун ҳужжатларини бузиш жиноятини **биринчи марта содир этган, товар учун тўловни ихтиёрий равишда тўлаган** ва божхона расмийлаштирувини амалга оширган шахсларни жиноий жавобгарликдан озод қилиш тартиби жорий этилсин;

(Давоми 2, 3-бетларда).

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ТАШАББУСЛАРИ АФҒОНИСТОНДА ТИНЧЛИК ВА БАРҚАРОРЛИКНИ ЎРНАТИШДА МУҲИМ РОЛЬ ЎЙНАМОҚДА

“Афғонистон мамлакати даражасида — марказий ҳукумат ва қуролли мухолифатнинг асосий кучлари, биринчи навбатда, «Толибон» ҳаракати ўртасида олдиндан ҳеч қандай шарт қўймасдан, тўғридан-тўғри мулоқотни бошлашни таъминлаш зарур.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

29 февраль куни Қатар пойтахти Доҳа шаҳрида АҚШ ва “Толибон” гуруҳи ўртасида узоқ кутилган тинчлик битимини имзолаш маросими бўлиб ўтди. Мазкур жараён афғонлараро умуммиллий ярашувга пойдевор ўрнатгани билан ниҳоятда аҳамиятлидир.

Долзарб мавзу

Расмий Тошкент Афғонистонни минтақанинг ажралмас қисми деб билади. Бинобарин, ушбу мамлакатда тинчлик ўрнатиш бўйича саъй-ҳаракатлар жуда долзарбдир. Марказий Осиёнинг мустаҳкам ривожланиши Афғонистондаги вазият барқарорлашуви билан бевосита боғлиқ. Президент Шавкат Мирзиёев бир неча бор таъкидлаб ўтганидек, афғон муаммосини ҳал этмай туриб, тинч ва юксак даражада тараққий этган Марказий Осиё ҳақида гапириб бўлмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан илгари сурилган ташаббуслар

Биринчидан — афғон муаммосини тинч йўл билан ҳал этишнинг асосий тамойилларини ишлаб чиқиш ва улар бўйича кенг ва қатъий халқаро консенсус — муросага эришиш.

Иккинчидан — Афғонистон ҳукумати ва қуролли мухолифат ўртасида музокараларни бошлаш механизмини ишлаб чиқиш.

Учинчидан — Афғонистонда миллий келишув жараёнига халқаро ҳамжамият томонидан кўмак бериш бўйича “Йўл харитаси”ни ишлаб чиқиш.

Тўртинчидан — барча манфаатдор ташқи кучларнинг қуролли мухолифатдан Афғонистон ҳукумати билан музокаралар столига ўтиришини, қарама-қаршилик ва зўравонликка чек қўйишни қатъий ва бир овоздан талаб қилиш.

4

Халқ сўзи
www.xs.uz /xalqsuzi.uz @xs_uz
2020 йил 3 март

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

2017 – 2021 ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БЕШТА УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИНИ «ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ»ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

2020 йил 1 декабрдан бошлаб маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколати **жиноят ишлари бўйича судлар ваколатига ўтказилсин**;

2020 йил 1 декабрдан ҳуқуқбузарликларни содир этган шахс томонидан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг тегишли моддаси санкциясида назарда тутилган **жаримани суд ва ваколатли идораларда иш кўрилгунга қадар ихтиёрий тўлашни рағбатлантириш тизими** жорий этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Судьялар олий кенгаши, Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлигига манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ушбу йўналишда белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида бажарилишини, шу жумладан, тизимлаштирилган **“Судлар тўғрисида”ги қонуннинг** янги таҳрири, шунингдек, судьялар ҳамжамияти органлари фаолиятини тартибга солувчи ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ва Жиноят-процессуал кодекслари, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига фуқаролар ва тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқлари кафолатларини кучайтиришга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчаларни киритишни назарда тутувчи **қонун лойиҳалари** ишлаб чиқилишини таъминлаш топширилсин.

4. Кенг жамоатчилик истакларини ва халқаро эксперт жамоатчилиги тавсияларини инобатга олган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Вазирлар Маҳкамаси ва Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказининг қуйидаги таклифларига розилик берилсин:

2020 йил 1 апрелдан бошлаб Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида кўчмас мулкни олишда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари учун ушбу ҳудудларда **доимий пропискага эга бўлиш талаб қилинмаслигини кўзда тутувчи тартибни жорий этиш**;

Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчи ва республиканинг бошқа минтақаларида доимий пропискага эга бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидаги **янги қурилган уйларда кўчмас мулк олди-сотдиси шартномаларини расмийлаштириш учун давлат божининг алоҳида ставкасини бекор қилиш**.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

а) 2020 йил 1 апрелга қадар қонун ҳужжатларига мазкур банддан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилишини таъминласин, унда, шу жумладан, қуйидагиларни назарда тутсин:

доимий пропискага қўйишда Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодексининг бир киши учун тураржой майдонининг ижтимоий нормаси тўғрисидаги қоидаларига риоя этиш бўйича талабларни;

пропискага қўйиш билан боғлиқ жараёнлар ва уларни **“ягона дарча” тамойили асосида** амалга ошириш механизмлари рақамлаштирилишини таъминлашни;

ҳудудларда олий таълимнинг талаб юқори бўлган йўналишларида ўқитишни ташкил этиш, шу жумладан, Тошкент шаҳрида жойлашган етакчи олий таълим муассасаларининг филиалларини очишни;

б) Ўзбекистон Республикасида 2030 йилгача урбанизацияни ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқишда республика аҳолиси учун Тошкент шаҳри билан бир қаторда қўшимча равишда **“ўзига тортувчи марказлар”ни яратиш** мақсадида табиий ва ижтимоий-иқтисодий салоҳиятга эга энг йирик шаҳарларни белгилашни назарда тутсин.

5. **Иқтисодиётни ривожлантириш ва инвестицияларни фаол жалб қилиш соҳасида:**

2020 йилдан бошлаб пахта хом ашёси ишлаб чиқариш ва мажбурий сотиш режасини, унинг нархини **давлат томонидан белгилаш амалиёти бекор қилинсин** ва давлатга мажбурий ғалла сотиш ҳажми 25 фоизга **камайтирилсин**;

2020 йилда солиқ тўловчилар томонидан ортиқча тўланган солиқ суммаси белгиланган муддатда қайтарилмаган ҳолда ушбу сумма учун солиқ тўловчиларга бюджет ҳисобидан Марказий банкнинг асосий ставкасига тенг миқдорда фоизлар тўлаш ҳамда ички бозорда сотилган маҳсулот бўйича **қўшилган қиймат солиғининг бир қисмини қайтариш** тартиби самарали йўлга қўйилсин;

2020 йилда лицензиялар ва бошқа рухсат берувчи ҳужжатлар **камида икки бараварга қисқартирилсин**;

2020 йил 1 июндан бошлаб давлат улушига эга бўлган **банклар трансформацияси бўйича “Йўл хариталари”ни амалга ошириш**га киришилсин, шу жумладан, аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларга кўрсатилаётган **банк хизматлари сифатини ошириш ҳамда замонавий чакана банк хизматлари турларини кўпайтириш** чоралари кўрилсин;

2020 йил 1 июнга қадар экспортни олдиндан молиялаштиришга қаратилган **Экспорт-кредит агентлиги** ташкил қилинсин;

2020 йилда **“рақамли маркировка ва онлайн касса”** лойиҳасини ўз вақтида ва тўлиқ бажариш ҳамда **“Э-омбор”** товарларни ҳисобга олишнинг электрон тизимини ишлаб чиқиш ва жорий этиш бўйича амалий чоралар кўрилсин;

2020 йил 1 июндан бошлаб маҳаллий экспорт қилувчиларга юкларни автомобиль ва ҳаво транспорти орқали экспорт қилиш харажатларининг **бир қисмини давлат томонидан қоплаш**, шунингдек, тадбиркорларнинг инфратузилма барпо этиш бўйича харажатларининг **бир қисми учун компенсация тўлаш механизмлари жорий этилсин**;

2020 йилда камида **800 мингта кенг полосали Интернет портлари яратилсин** ва **12 минг километр оптик толали алоқа линиялари ётқизилсин**.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Марказий банки, Ҳисоб палатаси, Савдо-саноат палатасига манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ушбу йўналишда белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида бажарилишини, шу жумладан, “Давлат молиявий назорати тўғрисида”ги, “Давлат қарзи тўғрисида”ги ва “Расмий статистика тўғрисида”ги **қонун лойиҳалари**, Автомобиль йўлларини ривожлантириш ва Молиявий хизматлар оммабоплигини ошириш **стратегиялари**, Ташқи иқтисодий фаолиятни тартибга солиш ва Сув хўжалигини ривожлантириш **концепциялари**, Қишлоқ хўжалигида рақамли технологияларни кенг жорий этиш бўйича **амалий чора-тадбирлар дастури** ишлаб чиқилишини таъминлаш топширилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

икки ой муддатда ҳар бир ҳудудда тадбиркорликка ўқитиш курсларини ташкил этиш бўйича “Йўл харитаси”ни ва мазкур курсларнинг битирувчиларига энг илғор лойиҳа учун грантлар ажратиш тартибини тасдиқласин;

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги тасарруфига ўтказилган 30 та коллеж базасида, шунингдек, Тошкент шаҳрининг ҳар бир туманида камида биттадан **“Ишга марҳамат” мономарказлари ва касбга тайёрлаш марказларини ташкил этиб**, уларда, биринчи навбатда, ишсизлар ва камбағал оилалар аъзоларининг тадбиркорлик асослари бўйича ва касбга ўқитилишини таъминласин.

Худди шу каби мономарказлар ва касбга тайёрлаш марказлари Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларнинг шаҳар ва туманларида ҳам босқичма-босқич ташкил этилиши таъминлансин.

7. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги ҳузуридаги Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Савдо-саноат палатаси ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда касбга ўқиш истагини билдирган ёлғиз ва кўп болали аёллар, ишсизлар, ёшлар учун кундалик ҳаётда эҳтиёж юқори бўлган соҳалар, хусусан, тикувчилик, пазандалик, сартарошлик ва бошқа йўналишлар бўйича касбга ўргатиш курсларини ташкил этиш чораларини кўрсин.

Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатда “Маҳалла гузарларида касбга ўқитиш дастури”ни ишлаб чиқиб, талабгорлар рўйхатини шакллантирсин.

Белгилансинки, касбга ўргатиш курслари доирасида ўқитилган ёлғиз ва кўп болали аёллар, ишсизлар ва ёшлар каби аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари учун Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси ҳисобидан Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда маблағ ажратилади.

8. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туман (шаҳар) ҳокимлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда:

бюджет маблағлари ҳисобидан илғор тадбиркорлик лойиҳаларига грантлар ажратиш тизимини йўлга қўйсин;

2020 йил 1 майга қадар ҳар бир ҳудудда камида биттадан “Энг яхши касбга тайёрлаш ўқув дастури” бўйича нодавлат ташкилотлари ўртасида танлов ўтказиб, унинг ғолибларига ўз ишини ташкил қилиш учун Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасидан грант ажратиш тартибини ишлаб чиқсин.

9. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда тадбиркорлик яхши ривожланган ва аҳоли зич жойлашган ҳудудлар атрофида қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ва бўш турган ер майдонларини аниқласин ҳамда уларда кичик саноат зоналарини ташкил этиш ва уларни инфратузилма билан таъминлаш учун лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш чораларини кўрсин.

Белгилансинки:

янги ташкил этиладиган кичик саноат зоналарига барча зарур инфратузилмаларни етказиб бериш учун кичик саноат зоналарини бошқариш дирекцияларига Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларидан **100 миллиард сўм** ажратилади;

янги ташкил этилган кичик саноат зоналаридаги ер участкалари тадбиркорларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибда хусусийлаштирилиб берилади ва бундан тушган маблағлар кичик саноат зоналарини бошқариш дирекциялари томонидан янги кичик саноат зоналарини барпо этишга сарфланади.

10. Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда бир ой муддатда ҳар бир туманда деҳқончилик билан шуғулланиш истагини билдирган аҳоли рўйхатини шакллантирсин, қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқиб кетган ерларни талабгорларга тақсимлаб берсин ва уларни кооперацияларга бириктирсин. Бунда, мазкур шахсларга қонунчиликда назарда тутилган имтиёзлар тақдим этилсин ва ерларни оборотга қайтариш учун барча зарур чора-тадбирлар кўрилсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги ҳузуридаги Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги икки ой муддатда бизнесга ҳамда тадбиркорликни бошлаш истагидаги фуқаролар ва ўзини ўзи банд қилмоқчи бўлганларга сервис кўрсатувчи интерактив мобиль иловалар яратиш учун танловлар эълон қилиб, энг яхши лойиҳаларга грантлар ажратиш тизимини йўлга қўйсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Молия вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда, шунингдек, Жаҳон банки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тараққиёт дастури ва бошқа халқаро ташкилотларни жалб этган ҳолда 2020 йил 1 августга қадар қуйидагиларни назарда тутувчи **Камбағалликни қисқартириш дастури** лойиҳасини ишлаб чиқсин ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин:

камбағаллик тушунчасини, уни ҳудудий хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда аниқлаш методологияси ва мезонларини ишлаб чиқиш;

аҳолида, айниқса, ёшлар ва аёлларда **бизнес юритиш ва тадбиркорликнинг замонавий кўникмаларини** шакллантириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

энг аввало, жойлардаги ижтимоий муаммоларни ҳал қилиш имконини берувчи **тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлашнинг** самарали механизмларини жорий этиш;

тадбиркорлик субъектларига молиявий ресурслардан, шу жумладан, **микромолиялаштириш хизматлари** ва **давлат харидларидан** фойдаланишда кенг имкониятлар бериш учун шароит яратиш;

банд бўлмаган аҳолини қайта тайёрлаш ва ишсиз фуқароларни талаб юқори бўлган касбларга ўқитиш бўйича кенг қамровли дастурларни амалга ошириш.

13. Белгилансинки, 2020 йил 1 июндан бошлаб **тадбиркорлик субъектларига лицензиялар ва рухсат этиш хусусиятига эга бошқа ҳужжатларни** беришда кадрларнинг профессионал малакаси, тақдим этилган ҳужжатлар ва дастурларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга, бино ва иншоотларнинг — санитария-эпидемиологик талабларга ва ёнғин хавфсизлиги талабларига жавоб бермаслиги сабабли **рад этишга йўл қўйилмайди**.

Бунда, ваколатли давлат органлари тадбиркорлик субъектларига малакали кадрларни излаш, ҳужжатлар ва дастурларни қайта ишлаш учун мутахассисларни жалб қилиш ҳамда лицензиялар ва рухсат этиш хусусиятига эга бошқа ҳужжатларни олиш учун бошқа зарур шарт-шароитларни яратишда ёрдам беришлари лозим, талабгорнинг таклиф этилган ёрдамни рад қилиш ҳоллари бундан мустасно.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги уч ой муддатда ушбу бандда белгиланган тартибни жорий этиш бўйича таклифларни киритсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги Адлия вазирлиги билан биргаликда уч ой муддатда **“UzTrans” ягона интерактив ахборот тизимида** ташувчилар фаолиятини мониторинг ва назорат қилишнинг замонавий усулларини қўллашни ҳисобга олган ҳолда Вазирлар Маҳкамасига:

юк ташишни амалга оширишнинг бошланиши тўғрисида хабардор қилиш ва юкларни халқаро ташишни амалга оширувчи транспорт воситаларини **“онлайн” рўйхатдан ўтказиш тартибини жорий этиш** орқали автомобиль транспортида юкларни шаҳарда, шаҳар атрофида, шаҳарлараро ва халқаро йўналишлар бўйича ташишни амалга ошириш;

жисмоний шахсларга автомобиль транспортида йўловчиларни шаҳарда, шаҳар атрофида ва шаҳарлараро йўналишлар бўйича **ташиш ҳуқуқини бериш** бўйича таклифларни киритсин.

15. **Ижтимоий ривожланиш соҳасида**:

2020 йил охирига қадар 6 ёшли болаларни мактабга тайёрлаш тизимини жорий этган ҳолда, мактабгача таълим билан **қамраб олиш даражасининг 60 фоизга етказилиши таъминлансин**;

2020/2021 ўқув йилидан бошлаб умумий ўрта таълим мактаблари ўқитувчиларининг юкламаси мақбуллаштирилсин, шунингдек, олий таълим муассасаларида **асосий мутахассисликка алоқаси бўлмаган фанлар сони икки бараварга қисқартирилсин**;

2020/2021 ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига давлат гранти асосида ўқишга қабул қилиш бўйича **давлат буюртмаси параметрлари босқичма-босқич икки бараварга оширилсин**;

2020 йилда камида **5 та олий таълим муассасаси**ни конкурс асосида танлаб, нуфузли хорижий олий таълим даргоҳлари билан ҳамкорликда уларни трансформация қилиш чоралари кўрилсин;

2020 йилда **математика, кимё-биология, геология** каби йўналишларда фундаментал ва амалий тадқиқотлар фаоллаштирилиб, олимларга барча шарт-шароитларни яратиш чоралари кўрилсин;

2020 йил 1 сентябрга қадар илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан фаол интеграциялашувини таъминлаш мақсадида фундаментал ва инновацион тадқиқотлар учун **мақсадли грант маблағларини ажратиш** механизми тубдан қайта кўриб чиқилсин;

2020 йилда **мажбурий тиббий суғурта тизимини** жорий этишга тайёргарлик ишлари якунига етказилсин ва келгуси йилда ушбу тизим тажриба тариқасида **Сирдарё вилоятида** ишга туширилсин;

2020 йилда давлат тиббиёт ташкилотлари ва аҳолини дори воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари билан таъминланиши ўтган йилдагига нисбатан **1,3 бараварга** кўпайтирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ушбу йўналишда белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида бажарилишини, шу жумладан, **Уй-жой кодексининг янги таҳрири**, **Экология кодекси лойиҳаси**, **“Сув таъминоти ва оқова хизматлар тўғрисида”**ги ва **“Кинематография тўғрисида”**ги қонун лойиҳалари, **Аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринларини ташкил этиш Давлат дастури**, **Китобхонлик маданиятини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш миллий дастури**, **Илм-фан соҳасини ривожлантириш, Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, Ичимлик суви таъминоти ва канализация тизимини ривожлантириш концепциялари, Қурилиш соҳасини ривожлантириш стратегияси** ишлаб чиқилишини таъминлаш топширилсин.

16. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда Ёшлар таълими ва аёллар бандлиги бўйича “Беш ташаббус” лойиҳаси доирасида 2020 йил 1 сентябрдан бошлаб алоҳида умумтаълим муассасаларида **болаларни мактаб фанларига электрон ўқитиш бўйича**, шу жумладан, электрон синф журнали, ўқувчилар кундаликларини рақамлаштириш ва электрон материаллар кутубхонасини (дарсликлар, видео дарслар, виртуал лабораториялар ва бошқалар) ўз ичига олган тажриба тариқасида **ахборот тизимларини қоғоз ҳужжатларни бекор қилган ҳолда жорий этсин**.

17. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда экспертлар, шу жумладан, хорижий экспертлар иштирокида маълумотлар ҳақидаги фан, улкан маълумотлар, сунъий интеллект каби йўналишларда кадрлар тайёрлашни назарда тутган ҳолда, **ахборот-коммуникация технологиялари ва рақамли иқтисодиёт соҳасидаги ўқув дастурлари** қайта кўриб чиқилишини таъминласин.

18. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб республика олий таълим муассасалари талабаларига ўқув йили давомида **тенг улушларда камида тўрт маротаба ўқиш учун тўловларни амалга ошириш имконияти тақдим этилишини таъминласин**.

19. 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети, Тошкент давлат юридик университети ва Тошкент давлат педагогика университетида тажриба тариқасида босқичма-босқич **масофавий ўқитиш шакли жорий этилсин**.

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Адлия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги **2020 йил 1 августга** қадар масофавий ўқитиш шаклини амалга ошириш тартибини белгилаш, дастурий-аппарат комплексини яратиш, тегишли олий таълим муассасаларининг ўқув жараёнига масофавий ўқитиш платформасини жорий этиш ва ўрнатилган тартибда зарур бўлган ускуналар билан жиҳозлашни таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси **2021 йил 1 январга қадар** тажриба натижаларини инобатга олган ҳолда, олий таълим тизимига масофавий ўқитиш шаклини жорий этиш тўғрисидаги таклифларни ўқитишнинг ушбу шаклини амалга киритишнинг олий таълим муассасалари ва таълим йўналишлари кесимидаги графиги билан биргаликда киритсин.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 31 октябрдаги ПҚ-4502-сон қарорига асосан **2020 йил 1 январдан кейинги давр учун** пенсияни ҳисоблашда меҳнат стажини тасдиқлаш ва иш ҳақи миқдорини белгилаш **“Ягона миллий меҳнат тизими” идораларо дастурий-аппарат комплексида мавжуд маълумотлар асосида амалга оширилиши** маълумот учун қабул қилинсин.

Шундай тартиб жорий этилсинки, унга мувофиқ пенсияни ҳисоблаш учун **меҳнат стажини тасдиқлаш ва иш ҳақи миқдорини белгилашда архив маълумотларини тақдим этмасдан**:

2005 — 2016 йиллар даври учун жамғарилиб бориладиган пенсия тизимига мажбурий бадаллар тўғрисидаги маълумотлардан;

2016 — 2018 йиллар даври учун Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ўтказилган суғурта бадалларини якка тартибда ҳисобга олишнинг марказлаштирилган электрон реестри маълумотларидан;

2019 йил учун фуқаролар иш ҳақининг якка тартибдаги ҳисобини юритишнинг марказлаштирилган электрон реестри маълумотларидан фойдаланилади.

Ушбу бандда кўрсатилган даврлар учун **архив маълумотларидан фақат тизимларда зарур маълумотлар мавжуд бўлмаганда ёки фуқаронинг мурожаати асосида фойдаланилади**. Фуқаро томонидан тақдим этилган ҳужжатларни текшириш ҳамда қўшимча архив маълумотларини талаб қилиб олиш зарурати бўлганда, **фуқарога пенсия минимал миқдор бўйича сиртдан расмийлаштирилади ва кейинчалик қайта ҳисоб-китоб қилинади**.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Молия вазирлиги ва Адлия вазирлиги билан биргаликда **уч ой муддатда**:

“Ягона миллий меҳнат тизими” идораларо дастурий-аппарат комплекси орқали 2020 йил 1 январгача бўлган давр учун зарур **маълумотларни ягона тизим орқали йиғиш мақсадида манфаатдор идораларнинг тизим ва маълумотлар базалари билан интеграция қилиниши**, шунингдек, ушбу тизим тўлиқ ишлашини таъминлаш учун маълумотларни рақамлаштириш чораларини кўрсин;

фуқаролар учун уларга тайинланган пенсия тўловлари тўғрисидаги тегишли маълумотлар билан танишиш, шу жумладан, **автоматик ҳисоблаш имкониятини яратишни инобатга олган ҳолда пенсия тайинлаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш** бўйича таклифларни киритсин.

21. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Адлия вазирлиги билан биргаликда, шунингдек, фуқароларнинг мурожаатлари ва иқтисодиётни рақамлаштириш бўйича вазифаларни ҳисобга олган ҳолда **икки ой муддатда** ўзини ўзи банд қилаётган фуқароларга **вақтинчалик меҳнат гувоҳномалари бериладиган фаолият турлари** (хизматлар, ишлар) рўйхатини қайта кўриб чиқиш, мазкур жараёнларни рақамлаштириш, **“фрилансинг” (масофадан туриб ишлаш) имкониятларини оммалаштириш** бўйича “Йўл харитаси”нинг киритилишини таъминласин.

22. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги ҳамда Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг 2020 йил 1 ноябрдан **“Давлат фуқаролик хизмати ягона электрон ахборот-таҳлилий тизими” дастурий-аппарат комплексини** (кейинги ўринларда — дастурий-аппарат комплекси) жорий этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги билан биргаликда дастурий-аппарат комплексининг Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали ва бошқа зарур тизимларга интеграциялашувини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси, Олий аттестация комиссияси ва республикадаги олий таълим муассасалари раҳбарлари идоравий ахборот тизимлари ўз вақтида ва сифатли ишлаб чиқилишини, уларнинг дастурий-аппарат комплекси билан интеграция қилинишини, шунингдек, ушбу тизим тўлиқ ишлашини таъминлаш учун маълумотларни рақамлаштириш чораларини кўрсин.

23. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда **“Рақамли Ўзбекистон — 2030” дастури** лойиҳасини ишлаб чиқишда бошқа масалалар билан бир қаторда қуйидагиларни назарда тутсин:

а) **“Электрон ҳукумат” тизими**ни ривожлантириш йўналишида:

ахборот технологиялари соҳасида инсон капиталини ривожлантириш, кадрларни тайёрлаш ва улар малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш;

давлат хизматларини рақамли шаклга трансформация қилиш ва ахборот экотизимини ривожлантириш;

давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятининг очиқлиги ва шаффофлигини таъминлаш;

б) **маҳаллий IT-технологиялар бозори салоҳиятини ошириш** йўналишида:

ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотларга қўйиладиган асосий функционал талабларнинг **ягона реестрини** белгилаган ҳолда давлат органлари ва ташкилотларида ушбу маҳсулотлардан фойдаланишга ўтиш;

ўрнатилган функционал талабларга мувофиқ келадиган маҳаллий ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотларнинг **ягона базасини шакллантириш**;

салоҳияти мавжуд олий таълим муассасаларида ахборот технологиялари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш соҳасида лабораториялар, жумладан, халқаро тан олинган илғор IT-компанияларни жалб қилган ҳолда ташкил этиш;

маҳаллий ахборот технологиялари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқишни янада ривожлантириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш;

в) **давлат маълумотларини бошқариш тизимини яратиш** йўналишида:

давлат бошқаруви соҳасида маълумотларни шакллантириш ва қайта ишлашга стандартлаштирилган ёндашувни жорий қилиш;

маълумотларни шакллантириш ва янгилаш бўйича жавобгарлик давлат органлари бўйича тақсимланган ҳолда, маълумотлар фақат битта давлат органи ёки унинг бўлинмаларида шакллантириладиган **“маълумотларнинг ягона манбаи” тамойилини жорий этиш**;

ҳужжатга йўналтирилган тизимдан маълумотларнинг реестр ёзувига асосланган тизимга босқичма-босқич ўтиш.

24. Давлат органлари, идоралар, барча корхона ва ташкилотларга “рақамли иқтисодиёт”, замонавий ахборот технологиялари ва коммуникацияларини жорий қилиш ва ривожлантиришга масъул бўлган ходимларни хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчиларнинг касблари классификатори таълимнинг минимал даражаси ва касб бўйича малакавий разрядлар қисмига амал қилмаган ҳолда ишга жалб қилишга рухсат берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда ахборот технологиялари соҳасида халқаро сертификатга эга бўлган шахсларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш тизимини яратиш бўйича таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

Бунда, ахборот технологиялари соҳасида халқаро сертификат олиш имтиҳонларини муваффақиятли топширган шахсларга **харажатлари давлат томонидан қоплаш, ахборот технологиялари соҳасида халқаро сертификатга эга бўлган шахсларнинг республика олий таълим муассасаларида таълим олиш имкониятларини кенгайтириш** назарда тутилсин.

25. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда “Беш ташаббус” лойиҳасини молиялаштириш доирасида “Рақамли технологиялар ўқув марказлари”да, “Ишга марҳамат” мономарказларида ва “Ёшлар технопарк”ларида ёшларга рақамли технологияларни ўргатиш бўйича махсус курсларни ташкил этиш чораларини кўрсин.

26. Инновацион ривожланиш вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Ўзбекистон ёшлар иттифоқи билан биргаликда рақамли иқтисодиётни ривожлантиришга ёшларнинг энг илғор лойиҳаларини жалб этиш мақсадида Тошкент шаҳрида “**Халқаро ёшлар инновация форуми**”ни ўтказиш ҳамда форум доирасида “**Энг яхши лойиҳалар**” танловини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

27. Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда қуйидагиларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони ва қарори лойиҳаларини киритсин:

рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукумат ташкилий-институционал асосларини танқидий қайта кўриб чиққан ҳолда **соҳада давлат бошқарувини такомиллаштириш**;

“Электрон ҳукумат” тизимини такомиллаштириш йўналишида идораларо электрон ҳамкорликни ривожлантириш, кўрсатилаётган электрон давлат хизматлари сифатини ошириш ва рўйхатини кенгайтириш, аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари билан бевосита алоқаси ўзаро муносабатларни амалга ошириш шаклларини кенг қўллаш;

иқтисодиётнинг реал сектори тармоқларига ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотларни кенг жорий қилиш йўналишида молия-хўжалик фаолияти, маъмурий тартиботлар, ишлаб чиқариш, технологик ва бошқарув жараёнларида рақамли технологиялар ва автоматлаштирилган тизимларни яратиш;

телекоммуникация инфратузилмасини ривожлантириш йўналишида интернет тармоғидан кенг полосали фойдаланишни кенгайтириш, мобиль алоқа тармоғи ва бошқа замонавий телекоммуникация хизматларини ривожлантириш ва модернизация қилиш;

рақамли иқтисодиёт соҳасидаги лойиҳаларнинг амалга оширилишини **молиялаштириш тизимини такомиллаштириш**.

28. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ давлат хизматларини кўрсатувчи давлат органлари ва ташкилотларида ахборотларни шакллантириш, сақлаш ва қайта ишлаш **“Электрон ҳукумат” тизимининг ягона идентификаторларини қўллаган ҳолда** амалга оширилади.

29. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг **“Электрон ҳукумат”нинг идораларо ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотлари ягона реестрини** (кейинги ўринларда — Ягона реестр), шунингдек, давлат органлари ва ташкилотларининг ахборот тизимлари ва ресурсларида қўлланилиши мажбурий бўлган “Электрон ҳукумат” тизимининг ягона идентификаторларини, маълумотномалар ва таснифлагичларнинг рўйхатларини (кейинги ўринларда — рўйхатлар) жорий этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

30. Белгилансинки:

Ягона реестрга идораларо интеграциялашган ахборот тизимлари ва ресурслари, шунингдек, давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг манфаатлари йўлида ишлаб чиқиладиган бошқа дастурий маҳсулотлар киритилади;

давлат органлари ва бошқа ташкилотлар Ягона реестрга киритилган идораларо интеграциялашган ахборот тизимлари ва ресурслари ҳамда бошқа дастурий маҳсулотларни жорий этиши ва улардан самарали фойдаланиши шарт.

31. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, “Ўзкомназорат” давлат инспекцияси, Киберхавфсизлик маркази икки ой муддатда Ягона реестр ва рўйхатларни шакллантириш ҳамда юритиш тартиби тўғрисидаги низом лойиҳасини тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин, бунда реестр ва рўйхатларнинг долзарб версияларини “Электрон ҳукумат” тизимига тақдим этиш учун масъул давлат органлари ва ташкилотлари кўрсатиб ўтилсин.

32. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси илм ва маърифат, ахборот технологиялари, меҳнат муносабатлари ва тадбиркорликни ривожлантириш учун зарур бўлган ахборотларни олиш имконияти асоссиз равишда чекланишига йўл қўймаслик мақсадида, шунингдек, халқаро стандартларни инобатга олган ҳолда 2020 йил 1 сентябрга қадар **давлат сири деб ҳисобланган маълумотлар рўйхатини қайта кўриб чиқиш** ҳамда **кейинчалик уни махфийликдан чиқариш** чораларини кўрсин.

33. Маълумот учун қабул қилинсинки

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

2017 – 2021 ЙИЛЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ БЕШТА УСТУВОР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИНИ «ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ»ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1, 2-бетларда).

тегишли йўналишлар бўйича Ўзбекистон Республикаси ичида ва унинг ташқарисида масофавий ўқитиш учун таълим модуллари ва дастурларини ўз ичига олган ҳамда “Электрон парламент” тизими билан интеграциялашган “онлайн” тизим яратиш.

Белгилансинки, ўқув марказининг фаолият юритиши, таҳсил олувчилар ва хорижий давлатлар экспертларининг мамлакатда бўлиши билан боғлиқ харажатларни молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети, халқаро ташкилотлар ва донорлар маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ушбу бандда кўзда тутилган чора-тадбирларни амалга ошириш учун 2020 йилги Давлат бюджети параметрлари доирасида белгиланган тартибда молиявий маблағлар ажратилишини таъминласин, 2021 йилдан эса ҳар йили бюджет маблағлари ажратилишини назарда тутсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарига мазкур институтни ислоҳ қилишнинг ҳозирги босқичини ҳисобга олган ҳолда, унинг фаолияти самарадорлигини ошириш тўғрисида қўшма қарор қабул қилиш тавсия этилсин.

34. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири лавозимига номзод кўриб чиқилаётганда ва тасдиқланаётганда Вазирлар Маҳкамасининг яқин муддатга ва узоқ истиқболга мўлжалланган Ҳаракатлар дастури тақдим этилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳар чоракда тегишли йил учун Давлат дастури билан узвий боғлиқликда Ҳаракатлар дастурининг вазирликлар, идоралар ва ҳудудлар кесимида бажарилиши ҳолатини ўз мажлисларида танқидий муҳокама қилиб борсин.

35. Ташқи ишлар вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда икки ҳафта муддатда хорижий мамлакатлар билан 2020 йилда савдо-иқтисодий, инвестициявий, илмий-маърифий, маданий-гуманитар ва сиёсий соҳаларда, шунингдек, хавфсизлик соҳасида ҳамкорликни фаоллаштиришга қаратилган, шу жумладан, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ва тадбиркорлик субъектлари учун тартиб-таомилларни соддалаштириш ва махсус қулай режимлар тақдим этишни назарда тутувчи аниқ чора-тадбирлар бўйича таклифларни киритсин.

36. Тўғридан-тўғри инвестицияларни, илғор тажриба ва замонавий технологияларни кенг жалб этиш учун қулай шарт-шароитларни яратиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, манфаатдор идоралар билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг хориждаги дипломатик миссияларини фаол жалб этган ҳолда жаҳон мамлакатлари билан кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва унинг муассасалари, етакчи халқаро институтлар ва молия тузилмалари, шунингдек, минтақавий бирлашмалар билан узоқ муддатли шерикликни чуқурлаштириш юзасидан аниқ таклифлар ва амалий чора-тадбирларни тайёрлашни таъминласин.

37. “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати ва “Тараққиёт стратегияси” марказининг қуйидагиларни амалга оширувчи **“Халқаро мунозара клуби”ни** ташкил этиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин:

маҳаллий ва хорижий экспертларни жалб қилган ҳолда, ислоҳотларни амалга оширишнинг муҳим масалалари бўйича **жамоатчилик муҳокамасини ўтказиш** ва оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти самарадорлигини доимий равишда баҳолаб бориш тизимини йўлга қўйиш мақсадида аҳоли ва экспертлар ўртасида **сўровлар ва ўрганишлар ўтказиб бориш**;

илгари сурилаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари бўйича уларнинг жамоатчилик муҳокамасини ҳисобга олган ҳолда **асосланган таклифларни ишлаб чиқиш**;

давлат органлари ва ташкилотларининг аҳоли олдидаги ҳисобдорлигини ошириш мақсадида **жамоатчилик эшитувини мунтазам равишда ташкил этиш**.

Белгилансинки, “Халқаро мунозара клуби” “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати ҳузурида ташкил этилади.

38. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати ҳамда “Тараққиёт стратегияси” маркази билан биргаликда:

Давлат дастури амалга оширилишининг боришини тизимли мониторинг қилиш, уни сифатли ва ўз вақтида бажариш учун қўшимча чоралар кўриш бўйича тавсияларни ишлаб чиқиш;

Давлат дастури амалга оширилишининг бориши тўғрисидаги ахборотни ҳар ойда умумлаштириш ҳамда якунларини аниқ кўрсаткичлар ва эришилган ижобий ўзгаришларни акс эттирган ҳолда ўз веб-сайтларида жойлаштириш;

мониторинг натижалари тўғрисидаги ахборотни ҳар ойда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритиш;

Давлат дастурини амалга ошириш якунларига бағишланган ахборот-таҳлилий шарҳларни тайёрлаш, уларни хорижий тилларда эълон қилиш ва кенг тарқатишни таъминласин.

39. Давлат дастури бандларини изчил ва ўз вақтида амалга оширилишини назорат қилиш қуйидаги тартибда амалга оширилади:

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят, туман, шаҳар халқ депутатлари Кенгашлари ўз ҳудудларида Давлат дастурини амалга ошириш бўйича **ўн кун муддатда** чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқади ва **ҳар ойда** ўз мажлисларида муҳокама қилиб боради;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси **ҳар ойда** Давлат дастури бажарилишини Бош вазир ўринбосарлари ва маслаҳатчилари ҳузурида танқидий кўриб чиқади, **ҳар чоракда** Ҳукумат мажлисларида муҳокама қилиб боради ҳамда ўз вақтида ва тўлиқ бажарилмаган тадбирлар юзасидан масъул вазирлик ва идоралар раҳбарларига нисбатан тегишли чоралар кўради;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари **ҳар чоракда** Бош вазир ва Ҳукумат аъзоларининг Давлат дастури бажарилиши юзасидан ахборотларини эшитиб боради ҳамда бу борада Ҳукумат фаолияти самарадорлигини оширишга қаратилган таклифларни ишлаб чиқади;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси Ҳисоб палатаси билан биргаликда **ҳар ойда** Давлат дастури бажарилишини назорат қилиб боради ҳамда унинг ўз вақтида ва тўлиқ ижро этилишини таъминлайди.

40. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси Халқаро пресс-клуб, Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси, Ўзбекистон нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси билан ҳамкорликда:

ушбу Фармоннинг мақсад ва вазифалари оммавий ахборот воситалари ва интернет тармоғида кенг тушунтирилишини;

Давлат дастури амалга оширилишининг бориши тўғрисидаги холис ва тўлиқ маълумотнинг кенг жамоатчиликка тезкорлик билан етказилишини таъминласин.

41. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

42. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З. Ш. Низомиддинов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 2 март

МАКТАБ ТАЪЛИМИДАГИ КАМЧИЛИКЛАР ЎРГАНИЛДИ, УСТУВОР ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Маълумки, лабораториядаги амалий машғулотлар таълим сифатини оширишда муҳим аҳамият касб этади. Машғулотда олинган билимнинг самараси бир неча карра юқори бўлади. Лекин бугун мактаблардаги 683 та физика, 897 та кимё, 901 биология хонасида ўқув лабораториялари йўқ. 7 минг 807 та физика, 7 минг 776 та кимё ва 7 минг 770 та биология хонасининг жиҳозлари эскирган. 62 мингта синф хонаси замонавий ва янги ўқув жиҳозлари билан таъминланмаган, 7 мингта компьютер етишмайди. Шунинг учун мактаблардаги лабораторияларни замонавий жиҳозлаш ва улардаги дарслар кўламини ошириш талаб этилади.

Халқ таълими ва Молия вазирликларига амалдаги жиҳозлаш ҳолатини танқидий ўрганиб, мактабларни замонавий лаборатория, компьютер техникаси, спорт анжомлари ва бошқа зарур воситалар билан жиҳозлаш бўйича топшириқ берилди. Аниқ фанларни ўқитишда амалий кўникмаларни шакллантириш ҳамда интерактив машғулотларга эътиборни кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

Юртимизда математика, кимё, физика ва биология дарсларининг 10 фоизигина амалий машғулотларга ажратилган. Ривожланган давлатларда бу кўрсаткич 30 — 50 фоизни ташкил этади. Шу боис Халқ таълими вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигига ўқув дастурларида рақамли технологиялардан кенг фойдаланиш, аниқ фанларда амалий машғулотлар кўламини ошириш вазифаси қўйилди.

Йиғилишда педагог кадрлар билими ва малакасини ошириш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Ўтган йили аттестацияда иштирок этган қарийб 57 минг ўқитувчидан 43 фоизи паст баҳо олгани, мамлакат бўйича муаллимларнинг аттестация натижаларидаги ўртача кўрсаткичи 100 баллик баҳолаш тизимида 64 баллни ташкил қилгани айтиб ўтилди.

Педагоглар малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш, методик таъминотни янгича ташкил этиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Болаларни ёшлигидан маънан ва жисмонан етук шахс этиб тарбиялаш мақсадида мактабларни бадиий адабиётлар билан таъминлаш, айниқса, бошланғич синфларда мусиқа, тасвирий санъат ва жисмоний тарбия машғулотларига янги мазмун бериш муҳимлиги таъкидланди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎзА.

Жасорат унутилмайди

101 ВАТАНДОШ ИЗИДАН

“Амерсфорт” концлагерида 1942 йил 9 апрелда фашистлар томонидан отиб ташланган 101 нафар ўзбек аскари қисмати Нидерландия халқида ҳам фашизмга қарши нафрат ҳиссини уйғотган эди. Уларнинг номига аниқлик киритиш адолатнинг беназир тантанаси “untermenschen — чала инсон”, номсиз йўқотишга маҳкум, деган нацизм ғоясига қарши зарбадир.

Заволга юз тутган ёшлик

Урушда асир тушган кишилар узоқ йиллар жамиятдан четлаштириб қўйилган. Собиқ асирларнинг ҳам уруш иштирокчиси эканлиги, умрининг энг навқирон дамлари шу уруш туфайли завол топганлиги ҳеч кимни қизиқтирмас, Галабанинг шонли саналари, ҳатто кейинчалик Хотира ва Қадрлаш кунида ҳам ёдга олинмас эди.

— Иккинчи жаҳон урушида ўзбекистонлик аскарлардан 150 минг нафари асир тушгани, 50 минг аскар концлагерларда вафот этгани, 133 мингга яқин ватандошларимиз бедарак кетганлиги илк бор давлатимиз раҳбари қарори билан тасдиқланган Тошкент шаҳрида барпо этилаётган Галаба боғи Концепсиясида қайд этиб ўтилди, — дейди “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати Навоий вилояти бўлими раҳбари Жамолиддин Ҳамроев. — Бу ватандошларимиз ҳам разолат қурбони бўлгани, жумладан, 101 нафар ўзбек ўғлонининг матонати Тошкент шаҳрида бунёд қилинаётган Галаба боғида ўз аксини топиши ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда беқиёс аҳамият касб этади.

Ремко Рейдинг фидойилиги

Навоий вилояти ҳокимлигининг молиявий қўллаб-қувватлаши ҳамда “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати Навоий вилояти ҳудудий бўлинмаси, вилоят адлия бошқармаси ҳамкорлигида ташкил этилган “101 ватандош изидан” экспедицияси Берлин, Штукенброк (Германия), Амстердам, Амерсфорт (Нидерландия) шаҳарларида шаҳид кетган ўзбек жангчилари шахсини аниқлашга қаратилган ўрганишлар олиб борди.

Нидерландиянинг Амерсфорт шаҳридаги Лёздин қабристонига дафн этилган 101 нафар ўзбек аскари қабрини зиёрат қилиш чоғида Саидқул Қаҳҳоров хонадонидан олиб келинган тупроқ унинг қабри хокига қўшилди. Бу қабристондан рамзий хок ҳам олинди.

Нидерланд журналисти, фидойи тарихчи олим Ремко Рейдинг орадан 75 йил ўтиб жигарларини излаб юрган экспедиция аъзолари кимлар эканлигини Нидерландия жамоатчилигига таништирганда, улар бундай оқибатга тасанно айтишди. Россияда бир муддат яшаб, Амерсфортга қайтгач, дўстидан шаҳар четидаги совет жангчилари қабристони ҳақида эшитиб қолган Ремко Рейдинг у ерга бориб, бу ерда кимлар дафн этилганини билиш инсоний бурч эканлигини англаб етади. Гувоҳлар ахтариб, архивлардан материаллар тўплай бошлайди. Натижада қабристонда 865 нафар совет жангчиси дафн этилгани, 101 нафар аскардан бошқа жасадлар Германия ёки Нидерландиянинг турли ҳудудларидан келтирилганини, 101 аскар эса Амерсфортнинг ўзида отиб ташланганлигини аниқлашга эришади.

Борини баҳам кўрганлар

Уларнинг аксарияти самарқандлик йигитлар эди. Урушнинг дастлабки кунларида Смоленск остонасида асирга олинган, нацистлар томонидан оккупация қилинган Нидерландияга тарғибот ва ташвиқот воситаси сифатида фойдаланиш мақсадларида олиб борилган эди. Нацистик ғояларга қаршилик қилаётган голландларга осиёча кўринишга эга бўлган бу аскарлар овқат учун бир-бирининг гўштини ейишга тайёрлигини кўрсатиши, яъни “варварлар ва чала инсонлар” саҳнасини намойиш этиб беришлари лозим эди.

Аммо бундай бўлиб чиқмади. Очиқ осмон остида, тиканли сим билан ўралган ҳудудда уч кун давомида нонсиз-сувсиз сақланган бу йигитлар олдига фашистлар нон ташлаганида, улар ўзларини муносиб тутишди. Асирлардан бири нонни олиб, қошиқ билан барчага тенг бўлиб, борини баҳам кўришади.

Бу ҳол тарғибот-ташвиқот саҳнасини уюштира олмай қолган фашистлар ғазабини алангалатиб юборади.

Махсус ёдгорлик ўрнатилган

— Бизга Нидерландияда истиқомат қилувчи ҳамюртимиз шахсий автомашинасида ҳайдовчилик ва беғараз тилмочлик қилди, — дейди экспедиция лойиҳаси муаллифи Жонибек Шуҳратов. — Ўзбек аскарлари тақдирига дахлдор янги маълумотларни олиш мақсадида архив ҳужжатларини ўрганишимиз шу туфайли осон кечди.

Маълумотларга кўра, 1947 йил апрель ойида 101 нафар ўзбек аскари ўлими айбдорлари устидан суд жараёни бўлиб ўтган. Судда 12 нафар эсэс аскарлари сўроқ қилинган. Уларнинг берган кўрсатмаларига кўра, ўзбек асирлари концлагер коменданти Johan Stover ва Heinrich томонидан концлагерга 1941 йилнинг октябрь ойида, шанба куни олиб келинган. Сешанба кунигача очиқ майдонда сақланган. Ўзбек асирлари билан мулоқотда бўлган концлагер ходимлари ва бошқа асирлар кечки соат 20.00 дан 22.00 гача Johan Stover буйруғига кўра тик оёқда турғизиб қўйилган. Уларга тиббий ёрдам кўрсатиш ман этилган. “Нон воқеаси” саҳнаси кутилган натижани бермагач, қийноққа солинади ва 24 нафари ҳаётдан кўз юмади. 77 нафарини эса қатл этишга қарор қилинган.

1942 йил 8 апрель куни соат 21.30 га қадар умумий қабр қазилган. 9 апрель куни соат 9.30 да концлагер ҳайдовчиси Karl Friedrich Tito ва Janson томонидан асирлар отиш учун ўрмонга олиб келинган. 77 нафар ўзбек аскари эсэс зобити Heinrich, Berg, Deppner, May томонидан тўрт нафардан сафга тиздирилиб, отиб ташланган. Уларнинг жони танидан узилганини эсэс зобити Deppner ва May текшириб, Den Hagg (Гаага) шаҳридан келган махсус эсэс аскарлар томонидан кўмилган. Ваҳшийларча ўлдирилган ўзбек аскарлари хотирасига голланд халқи томонидан алоҳида ҳурмат кўрсатилиб, 9 апрель куни Хотира маросими сифатида белгиланади. Урушдан кейин шу қабристоннинг ўзида махсус шон-шуҳрат хиёбони ташкил этилади ва мамлакат бўйлаб аниқланган 865 нафар жангчининг жасадлари олиб келиниб, шу ерда қайта дафн қилинади. Ҳозир бу аскарлар қатл этилган ўша жойда махсус ёдгорлик — Monument Koedriest ўрнатилган.

Кўплаб сирлар ойдинлашди

— Нацистлар 1945 йилнинг майида чекина туриб, лагерь архивига ўт қўйишгани боис бу асирларнинг шахсини аниқлаштирувчи маълумот жуда кам, — дея давом этади Жонибек Шуҳратов. — Икки эркак тасвирланган фақат битта фотосурат сақланиб қолган, лекин уларнинг ҳам исми ёзилмаган. Шунингдек, голланд асири томонидан қўлда чизилган тўққизта суратдан иккитасида исм-шариф ёзилган. Исмлар оҳангидан ўзбекларга хос. Бирида Кадиру Хатам, иккинчисида эса Муратов Зайер деб ёзилган. Афтидан, биринчи исм — Қодиров Ҳотам, иккинчиси — Муротов Зоир бўлса керак. Архивда сақланаётган ҳужжатлар билан танишишимиз учун ажратилган икки соатда 75 йил мобайнида жамоатчилигимизга номаълум бўлган кўплаб сирларни ойдинлаштира олдик. Нидерландияда шаҳид кетган 101 нафар ота-боболаримизгина эмас, бутун Европада мангу қолган неча-неча қаҳрамонларимизни излаш, уларнинг ҳақига ош тортиб, дуо қилиш, қабрларини обод тутаётган голландларга халқимиз миннатдорлигини етказиш имконига эга бўлдик. 101 нафар ўзбек ўғлони, Собир Раҳимов, беқиёс матонат эгаси Зулфия Зокированинг ўғиллари Муҳаммаджон ва Юсуфжон Холматовлар қабри хокига юртимиз тупроғидан қўшиб, улар қабри хокидан пойтахтимизда барпо этилаётган Галаба боғи учун олиб келдик.

Навоий вилояти ҳокими раҳбарлигида ҳамда “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати вилоят ҳудудий бўлинмаси, адлия бошқармаси ҳамкорлигида апрель ойида Нидерландиянга экспедициянинг иккинчи сафарини уюштиради.

Темур ЭШБОЕВ (“Халқ сўзи”).

АГРОСАНОАТ КЛАСТЕРЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

давлат-хусусий шериклик усулини самарали қўллашга боғлиқ

Иқтисодиётнинг энг асосий тармоқларидан бири бўлган қишлоқ хўжалиги озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш баробарида, аҳоли турмуш даражасини оширишда муҳим аҳамият касб этади. Шу маънода, агросаноат бизнесида давлат-хусусий шериклик усулини қўллаш айни муддаодир. Юртимизда кейинги йилларда жаҳон амалиётида юқори самарадорлик кўрсатган давлат-хусусий шериклик модели фаол жорий қилинишига жиддий эътибор қаратилаётганининг боиси ҳам шунда. Бинобарин, бу орқали бизнес ва ҳокимият ҳамкорлиги мустаҳкамланиб, ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига замин яратилади.

Нуқтаи назар

Олимлар фикрича, кластерлар негизида агросаноат интеграцияси ва кооперация бизнесни ривожлантиришнинг муҳим йўналишларидан ҳисобланади. Бунда давлат (ҳудудий ҳокимият органлари) агросаноат тузилмалари иштирокчиларининг ўзаро алоқалари самарадорлигини таъминлаб, интеграцион жараёнларнинг ва кооперациянинг асоси бўла олади. Шу билан бирга, баъзи ҳудудлар кластер тузилмаларини ривожлантириш йўли билан ўзининг рақобат афзалликларидан муваффақиятли фойдаланиши, маълум тармоқ салоҳиятига эга бошқа ҳудудларда эса ишбилармонлик фаоллиги пасайиши юз бериши мумкин. Бу маълум даражада ҳудудий сиёсат билан аниқланади. Муваффақиятли ҳудудий сиёсат маҳаллий ҳокимиятнинг мавжуд рақобат афзалликларидан фойдаланиш, компаниялар ва тадбиркорлар, маҳаллий ҳокимият органлари ҳамда бизнес ўртасида ўзаро алоқани кучайтириб, ҳудудий бизнесни “кластерлаш” маҳоратини билдиради.

Таъкидлаш керакки, бугун кўпчилик инвесторлар ўз капиталини агросаноат мажмуасига киритишга қизиқиш билдирмоқда. Лекин ушбу жараёнга тўсқинлик қилувчи омиллар ҳам мавжуд. Масалан, бозорнинг доимий равишда тебраниб туриши ва давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чораларининг тез-тез ўзгаришини шулар сирасига киритиш мумкин. Бундан ташқари, ҳуқуқий муҳитни ҳам барқарорлаштириш лозим.

Агроишлаб чиқаришга инвесторларни муваффақиятли жалб этиш ва яқин келажакда ҳудудларнинг рақобат устунликларини таъминлаш мумкин, қачонки, иккита шароит таъминланса, яъни аниқ устувор йўналишлар мавжуд ва керакли ресурслар жамулжам бўлса.

Бизнес ва давлат шериклигининг барча шакли шартли равишда уч гуруҳга ажратилади: концессиялар, давлат-хусусий шериклик шартномалари ва квази — давлат-хусусий шериклик, бунга инвестиция шартномалари, инвестиция мажбуриятлари билан ижара ва давлат-хусусий шерикликнинг бошқа “ноклассик” шакллари киради. Бугунги кунда Концессиялар тўғрисидаги қонунни янги таҳрирда қабул қилиш бўйича ишлар амалга оширилмоқда. Кластерлар доирасида давлат-хусусий шериклик шартномаларини тузиш ва квази — давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш мумкин.

Шериклик шаклларидан ташқари, шериклик моделлари ҳам инфратузилмавий ва интеграциялашган турларига ажратилади. Инфратузилмавий модель деганда бизнес ва давлатнинг шундай ўзаро алоқа тизими тушуниладики, унда пировард хизмат кўрсатиш бўйича мажбурият хусусий шерика ўтказилмайди. Интеграциялашган моделда эса пировард хизмат кўрсатиш бўйича мажбурият битимнинг бир қисми ҳисобланади ва хусусий шерик зиммасига юкланади.

Бундан ташқари, кластер тузилмаларини шакллантиришга тўсқинлик қилаётган объектив омиллар ҳам мавжуд. Шулардан энг биринчиси тегишли инфратузилма мавжуд эмаслиги масаласидир. Ҳудудий ҳокимиятлар томонидан алоҳида эътибор талаб қиладиган муҳим инфратузилма объектларига транспорт-логистика узеллари, энергия қувватлари кабилар киради. Мисол учун, агросаноат кластерлари учун омборхона мажмуасини, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларининг маҳсулотига дастлабки ишлов берувчи корхоналарни яратиш долзарб. Бундай объектлар анча кўп вақт молиявий харажатларни талаб этади. Шунингдек, транспорт муаммоларини етарлича баҳоламаслик ҳам мумкин эмас. Чунки ишлаб чиқарувчиларнинг асосий трассалардан, омборхоналардан, қайта ишлаш ва сақлаш корхоналари ҳамда истеъмолчилардан узоқлиги маҳсулот таннархини ошириб, унинг рақобатдошлигини камайтиради. Пул ва меҳнат харажатларини эса анчагина кўпайтиради.

Агросаноат кластерларини ривожлантиришга тўсқинлик қилувчи жиддий муаммолар сирасига қуйидагилар киради. Аввало, кичик ва ўрта компанияларнинг молиявий ресурслардан фойдаланиш имконияти чекланган. Иккинчидан, тажрибали кадрлар йўқ ёки ходимлар малакасини ошириш йўлга қўйилмаган. Учинчидан, тадбиркорлар илмий тадқиқот ўтказишлари учун ҳам шароит етарли эмас. Бундай ишлар ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан ўтказилиши мумкин. Унинг натижалари эса кластер иштирокчилари учун ишлаб чиқариш унумдорлиги сурўатларини, иш самарадорлигини ошириш ва рақобатдошлигини кучайтириш учун очиқ бўлиши лозим. Шундай қилиб, ҳудудий тадбиркорлик кўпчилик ҳолларда кластерларни яратиш бўйича кенг кўламли лойиҳаларни амалга оширишга қодир эмас. Ушбу вазифани ҳал қилиш республика ва маҳаллий ҳокимият органларининг молиявий ҳамда маъмурий ресурсларини жалб этишни талаб қилади. Кластернинг ўзи ичида ишбилармонлик фаоллиги ўсишига ва сателлит (йўлдош) тармоқлар жалб этишга, рағбат сифатида кластерли интеграциянинг афзалликларини англаган ҳолда, давлат ҳокимияти органлари ҳам иқтисодий қийинчиликлар шароитида ҳудудий лойиҳаларни тўлиқ ҳажмда молиялаштиришга тайёр эмас. Ушбу ҳолатда давлат-хусусий шериклик самарали ечим ҳисобланади. Шундай экан, бугунги кунда давлат-хусусий шериклик асосида агросаноат кластерларини янада ривожлантириш масалаларига жиддий эътибор қаратилиши, агросаноат кластерларида давлат-хусусий шериклик механизмларидан фойдаланиш йўналишлари белгилаб олиниши керак.

Айтиб ўтганимиздек, агросаноат мажмуаси тармоқларида давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини ривожлантиришга таъсир қилаётган муаммолар орасида кадрлар масаласи ҳам бор. Уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш давлат органлари вакилларида, айниқса, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари ходимларида зарур билим ҳамда кўникмалар йўқлиги сабабли қийинлашмоқда.

Муаммонинг бошқа томони — давлат сектори вакилларининг хусусий бизнес билан шериклик муносабатларига тайёр эмаслиги, шу жумладан, бюрократик фикрлашнинг мавжудлиги мазкур муносабатлар кенгайишига тўсиқ бўлмоқда. Бунда кўпчилик давлат органлари ходимлари ўз ваколатларини максимал оширишга, жавобгарлигини эса минималлаштиришга ҳаракат қилади. Афсуски, бу борада нафақат давлат, балки хусусий бизнес, биринчи навбатда, кичик ва ўрта бизнес вакилларини ҳам етарлича билимга эга, дея олмаймиз. Йирик компанияларда бундай кўникмаларни ривожлантириш имконияти юқори. Аммо давлат органлари тизими шериклик учун фақат йирик корхоналарни танлаб олаверса, бундай муносабатларнинг самараси паст бўлади. Яъни рақобатсиз муҳитда бизнес тўлақонли фаолият юритиб, самарали бошқарув қарорларини қабул қила олмайди.

Яна бир муаммо — бу стратегик режалаштиришда муддат қисқалигидир. Ҳозирги амалиётда мамлакатни ривожлантиришнинг турли стратегияларини ишлаб чиқишда комплекс ёндашув қўлланилмоқда. Давлат-хусусий шериклики ривожлантириш учун айнан давлат томонидан стратегик режалаштиришни ўзгартириш, яъни хусусий сектор инвестицияларини кафолатлаш тизимини ишлаб чиқиш, лойиҳалар иқтисодий самарадорлигини баҳолаш ва молиявий режалаштиришнинг узоқ муддатлиги, давлат ва хусусий шериклик лойиҳаларини мониторинг қилиш тизимини йўлга қўйиш талаб этилади.

Бизнесда узоқ муддатли стратегияларга эътиборни қаратиш учун давлат-хусусий шерикликнинг барча қоидаси барқарор ва тушунарли бўлиши шарт. Давлат-хусусий шериклик лойиҳалари кўпинча узоқ муддатли ҳисобланади. Шунинг учун стратегик режалаштириш анча узоқ муддатга мўлжалланиши лозим.

Жаҳон амалиётида кўплаб муваффақиятли агрокластерлар йирик ишлаб чиқариш асосида шакллантирилган. Бунда кластерларга нисбатан давлат сиёсати ҳали мавжуд эмас эди, бозор ва тадбиркорлик ташаббуслари асосий роль ўйнаган. Вақт ўтиши билан муваффақиятли кластер тузилмалари кўпайгани сайин, кластерли тузилмаларни яратишга биргаликдаги ёндашув (дирижистик ва либерал ёндашув асосида) йўли билан ҳудудий ривожланишни рағбатлантириш, энг муваффақиятли жаҳон лойиҳалари бенчмаркинги ёки кластерни табиий шакллантириш учун тегишли муҳит яратиш тўғрисидаги масала шунчалик долзарб бўлиб қолади. Шубҳасиз, сунъий кластерни яратиш — бу капитал сиғимли таомилдир. Яъни ҳудудий бюджетнинг кучи етмаслиги мумкин ва республика даражасида аралашишни талаб этади.

Бошқа томондан давлат ёки ҳудуд иқтисодиёти бозорнинг ўзи қачон кластер пайдо бўлиши учун зарур шароитларни шакллантиришини ўн йиллаб кута олмайди. Ушбу жараёнга катализатор керак ва у хусусий бизнес ҳамда давлат ўзаро алоқасининг самарали механизми — давлат-хусусий шериклиги бўлиши лозим. Ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳаларни амалга ошириш мақсадида давлат ва бизнес ўртасидаги институционал ҳамда ташкилий бирлашмадан фойдаланиб, ҳудудларда қишлоқларни, кичик ва ўрта бизнесни, шунингдек, бутун минтақани истиқболда ривожлантиришга кенг йўл очилади.

Ўктам УМУРЗАҚОВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори, и.ф.д., профессор,
Ғанийбай ДУСМУРАТОВ,
и.ф.н., доцент.

Халқ сўзи
www.xs.uz /xalqsuzi.uz @xs_uz
2020 йил 3 март

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ТАШАББУСЛАРИ АФҒОНИСТОНДА ТИНЧЛИК ВА БАРҚАРОРЛИКНИ ЎРНАТИШДА МУҲИМ РОЛЬ ЎЙНАМОҚДА

1 Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан 2018 йил март ойида Тошкент шаҳрида ўтказилган “Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик” мавзуидаги халқаро конференция Ўзбекистоннинг афғонлараро тинчлик жараёнини фаоллаштиришга қўшган ҳал қилувчи ҳиссаси бўлди. Тадбирда Ўзбекистон ва Афғонистон Президентлари, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган мамлакатлар, минтақанинг етакчи давлатлари ҳамда нуфузли халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистон Президенти Тошкент конференциясида чиқиш қилар экан, Афғонистондаги можарони ҳал қилиш йўлларининг аниқ стратегик ёндашувларини кўрсатиб, “Расмий Тошкентнинг афғон сиёсати”га доир устувор йўналишларини белгилаб берди. Булар эса Афғонистон Ислом Республикасида тинчликни ўрнатиш бўйича халқаро саъй-ҳаракатларни фаоллаштириш асосига айланди.

Тошкент декларациясининг якдиллик билан қабул қилиниши форумнинг муҳим мантиқий якунига айланди. Зеро, унда Афғонистонда узоқ муддатли тинчлик ва барқарорликни ўрнатишнинг асосий принципларига нисбатан минтақавий ҳамда глобал даражада тўлиқ муроса ўз ифодасини топди.

Ўзбекистон Афғонистонда тинчлик жараёнини илгари суриш бўйича қандай роль ўйнагани ҳақида Қатарда бўлиб ўтган тадбир иштирокчилари қуйидаги фикрларни билдирди.

Тинчликка эришиш шартномасини имзолаш маросимида АҚШ Давлат котиби Майкл Помпео иштирок этди.

Залмай ХАЛИЛЗОД,
АҚШ Президентининг Афғонистон бўйича махсус вакили:

— Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан ўтказилган Тошкент конференцияси бугунги амалий натижаларга эришиш учун муҳим пойдевор вазифасини ўтади. Мазкур анжумандан сўнг АҚШ ва “Толибон” ҳаракати ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Бундан ташқари, имзоланган келишувга мувофиқ, бундан буён Афғонистон ҳудудида халқаро террорчилик гуруҳлари яширилмайди. Ўз навбатида, шартномани имзолаган томонлар мазкур масалани, албатта, кузатиб боришади. Асосий мақсад эса Афғонистонда яхлит тинчлик ва барқарорликни ўрнатишдир. Яна бир бор алоҳида таъкидлашни истардимки, Президент Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси бугунги кунда фавқулодда муҳим роль ўйнамоқда.

Узоқ кутилган тинчлик жараёни минтақа учун ҳам, бутун дунё учун ҳам катта имкониятлар очяпти. Минтақада янги иш ўринлари пайдо бўлади, саноат, транспорт-логистика соҳалари ривожланади.

Маркус ПОТЦЕЛ,
Германия Федератив Республикасининг Афғонистон ва Покистон масалалари бўйича махсус вакили:

— Афғонистон Марказий Осиёнинг ажралмас қисмидир. Германия Афғонистон масаласи бўйича узоқ йиллардан бери Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилиб келади. Ҳамкорлик доирасида афғон ёшларининг таълим олишлари учун грантлар ажратилмоқда. Беш томонлама ёндашувни ҳам бу борадаги ўзаро алоқаларнинг ёрқин мисоли сифатида кўрсатиб ўтиш мумкин. Бунинг доирасида Қатар, Норвегия, Индонезия, Ўзбекистон ва Германия саъй-ҳаракатлари билан Афғонистондаги турли кучлар ҳамда гуруҳлар ўртасида мулоқот йўлга қўйиляпти.

Германия Афғонистонда тинчлик ўрнатишда Ўзбекистон муҳим роль ўйнамоқда, деб ҳисоблайди. Айнан Ўзбекистон Президенти ушбу мамлакатда тинчликни ўрнатишга қаратилган халқаро конференцияни ўтказиш ташаббусини кўрсатди. Қолаверса, ГФР Президенти Франк-Вальтер Штайнмайернинг 2019 йил май ойида Ўзбекистонга ташрифи доирасида Президент Шавкат Мирзиёев билан бўлиб ўтган учрашувида афғон масаласи чуқур таҳлил қилинди.

Абдул Салом ХАНАФИЙ,
“Толибон” ҳаракатининг Қатардаги сиёсий ваколатхонаси раҳбари ўринбосари:

— Биз Ўзбекистон Президенти саъй-ҳаракатларини юксак баҳолаймиз. У мамлакатимизнинг тинчлик, барқарорлик, хавфсизлик борасидаги манфаатлари бўйича ташаббусларни илгари сурди. Биз буни қадрлаймиз. Ўзбекистон ва Афғонистон халқларини тарихий илдизлар боғлаб туради. Бу минтақада яшаётган барча инсонлар якдилдир. Яратганнинг иродаси билан келажакда ҳам биз тинч-тотув ва яхши қўшничиликда яшаймиз. Афғонистон хавфсизлиги — бу Ўзбекистон хавфсизлигидир. Ҳамкорлик қилишдан умидвормиз.

Абдулазиз КАМИЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири:

— АҚШ ва “Толибон” афғон ҳаракати ўртасида жуда муҳим келишув имзоланди. Томонлар Афғонистонда ўт очишни тўхтатиш ва тинчлик музокараларини бошлаш бўйича бир тўхтамга келишгани унинг асосий шартига айланди. Ушбу йўл охирги қирқ йил ичида биринчи марта очилишидир. Айтиш лозим, Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан ўтказилган Тошкент конференциясидан кейинги охирги икки йилда жуда кўплаб ишлар қилинди. Боз устига булар Ўзбекистон томонидан ўта мураккаб шароитларда амалга оширилди. Чунки йирик давлатларда Ўзбекистон бундай муаммоларни ҳал этишга қодирлиги бўйича тўлиқ ишонч йўқ эди, шунга яраша кўплаб муҳокамалар ва мунозаралар бўлди. Бироқ Президентимизнинг қатъийлиги, прагматизми, вазиятни реал баҳолай олганлиги шарофати билан биз катта муваффақиятларга эришдик.

Биз Афғонистондаги қирқ йиллик уруш даврида босиб ўтилмаган Тошкентдан Доҳагача бўлган катта йўлни деярли охирги икки йилда босиб ўтдик. Ўзбекистон атрофида фаровонлик ва хавфсизлик ҳалқаси шаклланяпти. Республикамиз хавфсизлигини мустаҳкамлаш мамлакат етакчиси томонидан афғон йўналиши бўйича қабул қилинаётган барча саъй-ҳаракатнинг аниқ натижаларидир. Доҳадаги “Толибон” ҳаракати раҳбарияти билан учрашувда ушбу ҳаракат раҳбарияти вакиллари улар ўз томонидан Афғонистон ҳудудидан мамлакатимиз хавфсизлигига нисбатан қандайдир таҳдид пайдо бўлмаслигини тасдиқлашди. Мен буни эртага “Толибон” ҳаракати Ўрта Осиё, жумладан, Ўзбекистон томон ҳаракатланиши ва вазият яна издан чиқиши ҳақидаги “шарҳлар” ва тахминлар ҳалигача тарқатилаётгани учун айтяман. Бундай “шарҳлар” ва кузатувчилар тегишли хулосаларни чиқариб олишлари шарт.

Биз учун жанубий қўшниларимизга маҳсулотларимизни экспорт қилиш, улар билан савдо, коммуникацияларни ривожлантириш бўйича улкан имкониятлар очилмоқда. Булар Покистон, Эрон, Ҳиндистон ва табиийки, Афғонистон каби мамлакатлардан иборат катта бозордир.

Қори Дин МУҲАММАД,
“Толибон” ҳаракатининг Қатардаги сиёсий ваколатхонаси раҳбари ўринбосари:

— 40 йилдан буён Афғонистонда уруш давом этяпти. Жангларни тўхтатиш, тинчлик ва барқарорликни ўрнатиш биз ҳамда қўшниларимиз учун жуда муҳимдир. Ўзбекистон Президенти Афғонистонда тинчликни ўрнатиш бўйича муҳим ташаббусларни илгари сурганини яхши биламиз ва биз ушбу тарихий натижага эришамиз. Афғонистон ва Ўзбекистон умумий чегаралар, маданиятга эга. Икки мамлакат халқлари бир дарёнинг икки томонида яшайди. Тақдирларимиз ҳам бир-бирлари билан узоқ тарихдан бошлаб боғланган. Тинчликни таъминлаш, қурилиш, таълим ва бошқа соҳалардаги кўмагингиз узоқ давлатларнинг ёрдамидан кўра анча самаралироқдир.

Тадамичи ЯМАМОТО,
БМТ Бош котибининг Афғонистондаги махсус вакили, БМТнинг Афғонистонга кўмак бериш миссияси (UNAMA) раҳбари:

— Шуни алоҳида қайд этиш керакки, Доҳада бўлиб ўтган ушбу тарихий тадбир бутун дунё ҳамжамиятининг эътиборида турди. Афғонистон келажаги бу глобал миқёсда стратегик аҳамиятга молик воқеадир. Биз Ўзбекистонни Афғонистоннинг нафақат яқин қўшниси, балки Марказий Осиё минтақасида ўз ўрни, ўз сўзи, мавқеи ва бой тажрибага эга давлат сифатида биламиз.

2018 йил март ойида Тошкентда Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан Афғонистон муаммоси бўйича ўтказилган халқаро анжуман бугунги тинчлик келишуви имзоланишига жуда катта ҳисса қўшди. Муҳим пойдевор яратди, десак, муболаға бўлмайди. Шу аснода, Ўзбекистон раҳбариятига бу жараёнда асосий иштирокчи сифатида хизмат қилгани учун халқаро ҳамжамият ва БМТ номидан алоҳида ташаккур билдирамиз.

Ўзбекистон биз учун Афғонистонда тинчлик ва тикланиш жараёнида муҳим роль ўйнайдиган давлат сифатида қадрлидир. БМТ келгусида ҳам афғон муаммосини тўла ҳал қилишда Ўзбекистонга суянади.

Исматулла ИРГАШЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президентининг Афғонистон бўйича махсус вакили:

— Президентимиз Шавкат Мирзиёев афғон муаммосига ечим топишда ҳар бир жиҳатни пухта ўйлаб, таҳлил қилиб чиқди. Яъни бу жараёндаги кейинги қадамлар қандай бўлади? Тошкент конференциясидан кейин нима ишлар амалга оширилиши керак?

Энг аввало, Президентимиз топшириқлари бўйича глобал миқёсда консенсусга эришишда биз дунёнинг энг йирик мамлакатлари, яъни АҚШ, Россия, Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон намояндалари билан алоқаларни йўлга қўйдик. Бўлиб ўтган музокараларда Ўзбекистон томони халқаро ҳамжамиятнинг эътиборини глобал даражада афғон муаммосига қаратди. Бундан кейинги вазифаларимизда биз минтақавий даражада консенсусга эришдик. Минтақанинг кўзга кўринган ва афғон муаммосини ҳал этишда катта салоҳиятга эга бўлган энг асосий акторлар — Покистон, Туркия, Саудия Арабистони, БАА, Қатар давлатлари вакиллари билан музокараларни олиб бордик. Шу билан бирга, биз энг муҳим бўлган масала — тинчлик жараёнига эришиш учун музокараларни афғонларнинг ўзи ташкил этиши ва уларнинг ўзи раҳбарлик қилиши керак, деган тамойилни илгари сурдик. Бунинг учун Афғонистон ички сиёсий кучларининг энг асосий намояндалари билан учрашувларни ўтказдик. Жуда қисқа муддатлар ичида биз “Толибон” ҳаракатининг Доҳа шаҳридаги сиёсий маҳкамаси раҳбарияти билан ҳам муносабатларни ўрнатдик. Улар Ўзбекистоннинг минтақада яхши қўшничилик сиёсатини ривожлантиришга ва Ўзбекистон Президентининг Афғонистонга кўрсатаётган ҳар томонлама ёрдами учун чексиз миннатдорлик билдирди.

Мулоқотларимиз доимий тус олди. Натижада “Толибон” ҳаракати ва Афғонистоннинг барча ички сиёсий кучлари раҳбарлари бир фикрга келдиларки, дунёдаги энг самимий муносабат кўрсатаётган ва Афғонистонда, ҳақиқатан ҳам, тинчлик ўрнатилишини хоҳлаётган ягона давлат Ўзбекистон деб эътироф этдилар.

Элдор АРИПОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти директори:

— АҚШ ва “Толибон” ҳаракати ўртасида тинчлик битимининг имзоланиши, ҳақиқатан ҳам, тарихий воқеадир. 40 йиллик уруш давомида биринчи марта зўравонлик, тинч аҳоли орасида саноқсиз қурбонлар беришга чек қўйиш учун имконият пайдо бўлди. Ушбу давр ичида қарийб икки миллион инсон ҳалок бўлди, тўрт миллион нафар афғон мажбурий қочоқлар сифатида ўз юртларини тарк этди. Тинчлик истиқболлари шундан дарак бермоқдаки, яқин вақтлар ичида мазкур мамлакатнинг миллионлаб фуқаролари осойишта, тинч ҳаёт бошлаш имкониятига эга бўладилар.

Шахсан Президент Шавкат Мирзиёев Афғонистонда тинчликка эришиш, ушбу тинчлик битимини имзолаш жараёнига улкан ҳисса қўшди. Айнан унинг ташаббуси билан мазкур тинчлик жараёнига старт берилди. Гап, энг аввало, Афғонистон бўйича Тошкент конференцияси ҳақида кетяпти. Ўшанда дунёнинг етакчи давлатлари ва қўшни мамлакатлар ўртасида афғон можаросини тартибга солиш бўйича умумий принциплар ҳамда ёндашувларда муросани шакллантиришнинг уддасидан чиқилган эди. Амалда бундай қилиш мумкинлигига, истиқболда Афғонистонда тинчлик ўрнатилишига кўпчилик ишонмаганди. Бироқ Ўзбекистоннинг изчил ва прагматик сиёсати шарофати билан бу рўёбга чиқди.

«Халқ сўзи».

Парламент ҳаёти

ҚАЧОН БЮРОКРАТИК ТЎСИҚЛАРНИНГ ОЛДИ ОЛИНАДИ?

Олий Мажлис Сенатининг Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитаси томонидан Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университетида “Иқтисодий ислоҳотлар ва рақамли иқтисодиёт: узвийлик, ривожланиш тенденциялари ва истиқболлари” мавзуида давра суҳбати ташкил этилди.

Унда қўмита аъзолари, иқтисодчи олимлар, университет профессор-ўқитувчилари ва талабалари қатнашди.

Рақамли иқтисодиёт — бу рақамли кўринишдаги маълумотлар асосий ишлаб чиқариш омили ҳисобланган фаолиятдир. У катта ҳажмлардаги ахборотларни қайта ишлаш асосида замонавий ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, янги технологиялар, асбоб-ускуналар ва иш услубларини жорий этиш имконини беради. Натижада барча иқтисодий жараёнларнинг самарадорлиги ошади.

Давра суҳбатида шу хусусда сўз юритилар экан, мамлакатимизда рақамли иқтисодиётнинг айрим таркибий қисмлари анчадан бери муваффақият билан жорий қилинаётгани қайд этилди. Жумладан, ҳужжатлар ва коммуникацияларнинг оммавий равишда рақамли воситаларга ўтказилишини ҳисобга олиб, электрон имзо механизмидан фойдаланиш жорий қилинди. Давлат органлари билан мулоқот ҳам босқичма-босқич рақамли платформаларга ўтказилмоқда.

Анжуманда сўзга чиққан мутахассислар ва экспертлар мамлакатимизда рақамли иқтисодиётнинг ривожланиш истиқболларига алоҳида тўхталди. Бугунги кунда рақамли технологиялар, асосан, илм-фан соҳасида ва хусусий секторда кенг қўлланилмоқда. Шундан келиб чиқиб, мамлакатимизда ушбу соҳаларда инновацион лойиҳаларни ва АКТ компанияларини қўллаб-қувватлаш давлатимиз олдида турган асосий вазифалардан бири эканлигига эътибор қаратилди. Давра суҳбати иштирокчилари мазкур жараёнларнинг қонунчилик негизини такомиллаштириш, соҳада малакали кадрлар тайёрлашнинг айрим жиҳатларига тўхталиб ўтди.

— Рақамли иқтисодиётнинг самараси қачон маълум бўлади? Аввало, мамлакатдаги замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг ривожланганлик даражаси, электрон давлат хизматларини кўрсатиш тизимининг такомиллашуви, давлат органларининг аҳоли билан мулоқот қилишининг янги механизмлари жорий этилганлиги каби омилларда намоён бўлади, — дейди Сенатнинг Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитаси раиси ўринбосари Одилжон Иминов. — Бунда, албатта, хуфиёна иқтисодиётнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши камаяди, коррупция даражаси пасаяди, бюрократик тўсиқларнинг олди олиниб, нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш тизимига ўтиш жараёни тезлашади. Энг муҳими, иқтисодиёт янада шаффофлашиб, замонавий технологиялар талабларига жавоб берадиган таълим ва меҳнат тизими шаклланади. Бу эса, пировардида, мамлакат тараққиётига, халқ турмуш фаровонлиги ортишига хизмат қилади.

Сенаторлар бу каби мақсадларга эришиш учун жамият аъзоларининг ҳар биридан алоҳида масъулият ва ёндашув талаб қилинишини таъкидладилар.

Анжуманда муҳокама этилган масалалар бўйича тегишли тавсиялар қабул қилинди.

Мунисхон КАРИМОВА
(«Халқ сўзи»).

ОДАМЛАРНИ ҚАНДАЙ МУАММОЛАР ҚИЙНАЯПТИ?

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ўтган ҳафтада жойларда бўлиб, аҳоли билан мулоқот ўтказди. Асосий эътибор одамларнинг яшаш шароити, уларни қийнаётган муаммоларга қаратилиб, аксарият масалаларнинг ечимини топиш чоралари кўрилди.

Депутатнинг бир куни

Парламент қуйи палатаси депутати Барнохон Мирзамованинг Уйчи туманидаги чекка қишлоқлардан бири “Янгиҳаёт” маҳалла фуқаролар йиғини аҳолиси билан учрашуви амалий ишларга бой бўлди.

Туман марказидан 23 километр олисда жойлашган мазкур ҳудудда 2875 нафар аҳоли яшайди. Маҳаллада қишлоқ врачлик пункти мавжуд эмас.

Шу боис учрашувда депутат ташаббуси билан Наманган вилоятининг Уйчи тумани тиббиёт бирлашмаси кўмагида ҳудуд аҳолиси учун чуқурлаштирилган тиббий кўрик ташкил этилди. Унда 220 нафардан ортиқ фуқаролар ўз саломатлигини текширувдан ўтказиш имконига эга бўлди. Тиббий кўрикка кўчма мобиль поликлиникаси ҳам жалб этилди ва 30 нафар аҳоли кўз касалликлари шифокори текширувидан ўтди.

Шу билан бирга, аёлларда учрайдиган кўкрак бези саратони касаллигини эрта аниқлаш ва олдини олиш мақсадида 25 нафар аёл Наманган вилояти онкология диспансери таҳлилидан ўтказилди.

Депутат маҳалла аҳлининг мурожаат ва таклифларини ҳам тинглади.

Маълум бўлишича, маҳалланинг чегара ҳудудига туташ жойлашган таълим масканида бир вақтнинг ўзида ҳам мактаб ўқувчилари таълим олмоқда, ҳам болалар боғчаси фаолият юритмоқда экан. Аслида мактабгача таълим муассасасига тегишли 180 ўринли бинода 60 нафар боғча тарбияланувчиси билан биргаликда 140 нафар ўқувчи ҳам таҳсил олаётгани депутатнинг эътиборини тортган бўлса, аҳолининг норозилигига сабаб бўлаётган эди. Ўқувчиларнинг жисмоний чиниқиши учун спорт майдони ҳам мавжуд эмаслиги кишини янада ўйга толдиради.

Шу боис одамлар ўзи сайлаган депутатга ҳудудда мактабгача таълим маскани ва 42-мактабда спорт майдончаси барпо этиш зарурлиги ҳақида мурожаат қилди ҳамда бу бесамар кетмайдиган бўлди.

Шу билан бир қаторда, мазкур маҳаллада истиқомат қилувчи фуқаролар Замира Шокирова ва Абдулло Отамирзаев боғдорчилик учун ер майдони олиш, фуқаро Дилдора Абдувалиева 2011 йили Уйчи туманидаги Ғайрат педагогика коллежининг мактабгача таълим йўналишини битирган мутахассислиги бўйича ишга жойлашиш масаласида қилган мурожаатлари депутатнинг аралашуви билан тегишли мутасадди ташкилотлар орқали шу жойнинг ўзида ижобий ечилди.

Бундан ташқари, ушбу маҳалланинг бир гуруҳ аҳолиси томонидан тоза ичимлик суви билан таъминлаш борасида қилинган мурожаат ҳам тез орада ҳал этиладиган бўлди.

— Президентимиз айтганидек, депутат халқ дарди билан яшаши керак, — дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Б. Мирзамова. — Шу мақсадда бугун туманимизнинг чекка, Қирғизистон билан чегарадош ҳудуди аҳолиси дардига қулоқ тутдик. Бу ерда ичимлик суви, боғча, мактаб ва қишлоқ врачлик пункти зарурлиги аниқланди. Аввалги учрашувларимизда ҳам сайловчилар тиббий кўрик ташкил этилишида ёрдам сўрашганди. Мана, мурожаатга асосан аҳоли, айниқса, аёллар саломатлиги чуқурлаштирилган тиббий текширувдан ўтказилди.

Учрашув давомида аниқланган муаммоларни бартараф этиш борасида тегишли ташкилотларга депутатлик сўровлари юборилди.

Депутат Зафар Худойбердиев Норин туманининг Тўда қишлоғида ўтказган учрашувларида аҳоли томонидан электр тармоғидаги муаммолар, яъни истеъмолчилар сонининг кўплиги эвазига трансформаторлар қуввати етмаётгани, янги электр устунлари олиб келинган бўлса-да, уларни ўрнатишда муаммолар юзага келаётгани каби масалалар кўтарилди. Депутат соҳа мутасаддилари билан боғланди ва масалага ечим топишга кўмаклашди.

Шунингдек, парламент қуйи палатаси аъзоси “Тўда” МФЙдаги 23-мактабгача таълим муассасаси, 25-умумтаълим мактаби, “Қўшариқ” МФЙдаги 24-умумтаълим мактаби, “Найманобод” МФЙдаги 37-мактабгача таълим муассасасидаги ижтимоий муаммоларни ўрганди. Уларда ўз сиғимига нисбатан болалар қамровининг кўплиги сабабли қўшимча бинолар қуриш, очиқ ва ёпиқ спорт майдончалари барпо этиш, мазкур объектларнинг чегараларини белгилаш каби муаммолар мавжудлиги аён бўлди. Тўғри, муаммо ўрганилгани ёки айтилгани билан ҳал бўлиб қолмайди. Уни бартараф этиш учун амалий чоралар кўриш лозим. Шу боис депутат тумандаги сектор ва мутасадди ташкилотлар раҳбарлари олдига уларнинг ечими юзасидан масала қўйди.

Халқ вакили, шунингдек, учрашувлар чоғида тўйлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар ўтказиш тартибига риоя этмаганлик учун Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга киритилган ўзгартишлар, ерларни иккиламчи ижарага бериш тўғрисида қабул қилинган қонунлар мазмун-моҳияти хусусида тўхталиб ўтди.

«Халқ сўзи».

8 ЁШЛИ БОЛАНИНГ ВИДЕО МУРОЖААТИ СЕНАТ ҚЎМИТАСИ ТОМОНИДАН ЎРГАНИЛДИ

Сенатнинг Ёшлар, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан 2020 йил 23 февраль куни 8 ёшли Султонов Муҳаммадалининг “Youtube” тармоғи орқали йўллаган видео мурожаати ўша жойнинг ўзига бориб ўрганилди.

Муносабат

Қўмита аъзоси, сенатор Санобар Суярова боланинг уйига шахсан борди, вазият билан атрофлича танишди. Маълум бўлишича, Султонов Муҳаммадали Жиззах шаҳри, Ёшлик маҳалласи, 2-ётоқхона, 10-хонада бувиси Хусния Салоҳиддинова билан истиқомат қилиб келмоқда. Бола 7 ойлигидан бери унинг онаси Азиза Салоҳиддинова Россия Федерациясида истиқомат қилади. Муҳаммадали Жиззах шаҳридаги хусусий умумий ўрта таълим мактабининг 2-синфида ўқийди.

Бувисининг сўзларига кўра, 2016 йилда Алишер исмли шахс, ўз уйини Ҳ. Салоҳиддиновага сотиш важи билан улардан 4 минг АҚШ доллари ва 2 млн. сўм пулни алдов йўли билан олиб, ишидан ҳам бўшаб, қочиб кетган. Шундан сўнг бувиси Алишерни судга берган. Суд қарори билан Алишер айбдор, деб топилган ҳамда пулларни қайтариш бўйича тилхат ёзиб берган.

Суд қароридан сўнг боланинг бувисига нисбатан турли таҳдидлар бошланган. Хусусан, 2020 йил 10 январь куни у номаълум шахслар томонидан тиббий кўрикдан ўтказиш баҳонасида руҳий касалликлар шифохонасига олиб кетилган, руҳий касал эканлиги баҳонасида 3 соат ушлаб турилган. Бироқ текширувдан сўнг унинг ақлий ва руҳий жиҳатдан соғлом эканлиги исботланиб, уйига қайтариб юборилган. Ўша кундан бери Муҳаммадали бувисини руҳий касалликлар шифохонасига олиб кетилиши мумкинлигидан қўрқиб, мактабга бормаётганлиги ҳам аниқланди.

Масала юзасидан сенатор шаҳар ҳокими билан боғланиб, муаммони тегишли тарзда ҳал қилиш масалалари ўрганилган. Натижада маблағни ундириш бўйича Мажбурий ижро бюросига кўрсатма берилган. Ўрнатилган тартибда Ҳ. Салоҳиддиновага моддий ёрдам кўрсатиш масаласи ҳам кўриб чиқиладиган бўлди. Шунингдек, сенатор Санобар Суярова Муҳаммадали ўқиётган мактаб директори билан ҳам гаплашди.

Олий Мажлис Сенатининг Ахборот хизмати.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 356. 62 878 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Д. Каримов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎзА якуни — 04.05 Топширилди — 07.20 1 2 3 4 5 6